

ካብ ስነ ፅሁፍ ማህደር።

ናይ መፅሓፍ ኣርእስቲ ‘ምስትያት’

ደራሲ ካሳሁን ወልደጊዮርግስ።

ርእይቶ ብኣብርሃም ለኣከማርያም።
ካናዳ፤

ናይ ሓንቲ ዓዲ ጀግራፊያዊ ኣቀማምጣኣን ናይ ሕሊፍ ይኹን ህሊው ታሪኻን መግለጺኣ ክኸውን ይኸእል ይኸውን ግን ሓድሓደ እዋናት ናይ ውልቀ ሰባት ኣስማት ክላዓል እንተሎ ብቐጥታ ናይታ ዓዲ መንነት ብቐጥታ የንፀባሩቐ። ንኣብነት ደራሲ ዊሊያም ሸክስፐር ክላዓል እንተሎ ብቐጥታ ምስ ትውልዲ ዓዱ እንግሊዝ የተሓሕዘና ከምኡውን ኣሌክሳንደር ዱማን ፑሸክንን እንትላዓሉ ንኣእምሮና ምስ ትውልዲ ዓዶም የተሓሕዞ፤ እዙይ ንምንታይ ኣልጊልካዮ እትብሉ መንበብቲ እንተሃሊኹም ደረስቲን ኪነ ጥበባውያንን ኣብ ናይ ሃገሮም ምፍላጥ ዘለዎም ዘይናዓቕ ግደ ከም ዘለዎም ንምሕባር ጥራሕ እየ።

እንተስ ከም ዕድል ወይም ሰኣን ፍልጠት ግና ሃገርና ኢትዮጵያ ስመ ጥሩ ደረስቲ (ብዓለም ለኸ ዝፍለጡ) ስጋብ ሀዚ ኣይቕረበትን። ምናልባት ናይ ቅድሚ ሀዚ ታሪኻ ኣብ ገዳማትን ኣብያተ ክርስትያናትን ጥራይ ዝተደረኸ ስለዝነበረ ክኸውን ይኸእል እየ። ብተወሳኺ ናይ ብሄራት ቋንቋ ተረሲዑን ተፀቐጡን ስለዝነበረ ንፀሓፍትን ከየንትን ዝዕድም ወይም ዘበረታትዕ ኩነታት ኣይነበረን ክባሃል ይካኣል እየ። ከምቲ ልዕል ኢሊ ዝገለፀኩም ኣመፃፅ ናይ እቶም ውረያት ናይ ዓለም ደረስቲ ምስቲ ናይ ሃገሮም ምዕባለ ደረጃ ሓቢሩ ዝኸይድ እየ፤ ካብ ዝሪኡዎን ዝሰምዑዎን ምስ ከባቢኦም ኣገናዚቦም ስለ ዝፅሕፉ ብመንበብቶም ተቐባልነትን ኣድናቕትን የትርፈሎም። መፃሕፍቲ ናይ ሓንቲ ዓዲ ወድዓዊ ኩነታት እንተስ ካብ ሓቂ ተደሪኾም እንተስ ብፅዊፅዎይ ዝቐርቡ ናይ ፅሁፍ ምስክራት እየም።

ኣብ ሃገርና እውን ሓልሓሊፎም ዝተፅሓፉ መፃሕፍቲ እኳ እንተሃለዉ ኣብ ውሱን ርእሲ ዝተሞርኮሱ ወይም ንሰብ ስልጣናት ከወድሱ

ዝተሃነፁ እዮም ነይሮም። ካብ ቀረባ እዋናት ጀሚሮም ግና ቡቲ ምልኪ ደራሲ እናተፅሓፉ ዝወፁ ፅሑፋት ክንቀላቅሉ ጀሚሮም ኣለዉ። የዲስ ዘብል እዩ።

እቲ ትግርኛ ትዛረበሉ እምበር ትፅሕፈሉ ድኻ ዝባሃል ዝነበረ ሃፍታም ቋንቋ ኣውን ዘገም እናበለ ሃለዋቱ ከመስክር ታተ ይብል ኣሎ። ኣብ ቀረባ እዋን ኣብ መቐለ ዝተኻየደ በዓል ሽልማት ከየንቲ ትግራይ ሓደ ስዳሮ ንቐድሚት ስለ ዝኾነ ብዝተራቐቐን ብዝፀፈፈን ቀፀልነት ንክህልዎ እንተተገይሩ ኣብ ኪነጥቡብ ትግራይ ዓቢይ ለውጢ ከምፅእ ይኸእል እዩ ዝብል እምነት ኣሎ።

እዙይ እንካብ በልኩ ናብቲ ቀንዲ ርእሰይ ክኣቱ እሞ ነዚ ማንም ሰብ ከይተሓተኒ ብዛዕባ ናይ እማተይ ፅሑፍ ርእይቶ ክህበሉ ዘገደዱኒ ነገራት ምግላፅ ኣገዳሲ ይመስለኒ።

እዛ ኣብ ቀረባ እዋን ብሓደ ግዱስ ፈታዊ ብፖስታ ተላኪኻ ዝበፅሓትኒ መፅሓፍ ግዝፈታ ምስ ረእኹ እምበር ዶ ኣንቢባ ክውዳኣ እዩ ዝብል ስግኣት እዩ ነይሩኒ፤ ምስ ጀማርኩዎ ግና ኣይትቋርፃ ወዳኣያ ወዳኣያ ዝብል ኒሕ እዩ ዝሓዘኒ። ብፅቡቓት ቃላት ተወሃሂዳ ቅደም ተኸተላ ሓሊያ ሰላይ እናበለት ናብ ሲኦል ኣእትያ ድሕሪ ናይ ነዊሕ ዓመታት ስቓይ መሊሳ ፀሓይ እተብርቐልካ መፅሓፍ መስትያት ዘይኮነስ ዓወት ድሕሪ ስቓይ ክትባሃል ነይሩዎ ዝብል ገምጋም እንተቐመጥኩ ደራሲኣ ይቃወመኒ እዩ ዝብል ግምት ኣይህልወንን።

ምስትያት ብሓቂ መንነትካ እተርኢ ኮይና ስለዝረኽብኩዎ ብመንነተይ ተጣሊፀ መወዳእትኡ ብቶም ኣብ ውሽጣ ተዘርዚሮም ዘለው ወዲሰብ ክሓልፎ ዘይግባእ ስቓያትን መከራን ክሓልፍ ስለ ዘይደሊ ኣምሂራትኒ እያ።

ሓድ ሓደ ሰባት ብጊዚያዊ ሽግር እናታዓሸዉ ናብቲ ዝተሓተ ወገናዊን ክባቢያዊን ምጉጅጃል ዘድሃቡሉ ኩነታት ዝተርኣየሉ መድረኽ ምንባሩ። ሓባራዊ ፀላኢ እናሃለወካ ብኸባቢያዊ ስምዒት ተወጢርካ ንንሕድሕድካ ክትጎጃጀል ክንደየናይ ኣፀያፊ ምዃኑ ካብታ መፅሓፍ መንበሳይ ክማሃር ስለ ዝኸእል፤

ናይ ሓድነት ትርጉምን ፍቕር ሃገርን ብተሞክሮ ካብ ዝረአየቶ ግልፅልፅ ኣቢላ ስለ እትዝርዝር ንገርህታት መለበሚ ዝኾን ኣስተምህሮ ስለ ዘሓዘትን ጊዚያዊ ስምዒት ኣገሪሁካ እትኣትዎ መውፅኢኡ ከምቲ መእተዊኡ ከምዘይኮነ።

ሰራሒት ኢድ ፀናሒት ምዃና ናይ እቶም መን ከማና እናበሉ ብናይ ደርጊ ስልጣን ተመኪሖም ኣብ ልዕሊ ንፁህ ህዝቢ ዘብፅኡዎ በደል ከይዋዓለ ከይ ሓደረ ኣብ ዝባኖም ከም ዝበፅሖ ኣፀቢቓ ስለ እትዝርዝር።

ናይ ሓድ ሓደ ውልቀ ሰባት ኣብ ዓላማኦም ዝነበሮም ፅንዓትን ትረትን ስጋብ መስዋእቲ ሒዞምዎ ከም እተጉዓዙ እትምስክር ፅሕፍቲ ብምዃና ናይ ታሪኽ ምስክር እውን እያ።

ደራሲ ካሳሁን ካብ ናይ ባዕሉ ተሞክሮ ተላዒሉ ብምቁራት ቃላት ኣዋሃሂዱ እቲ ኣብ ዝባኑን ኣብ ካልኦት ወገናቱን ዝበፅሖ ዘይፍትሓዊ በደል ካልኣይ ንኸይድገም መለበሚ ዝኾን ፅሑፍ ብምቕራቡ ከምስገነ ይግብኦ።

ብዘመነ ደርጊ ዘይተነግረ እምበር ዘይተገብረ ነገር እኳ እንተዘይሃለወ መን ይመስክር ዝነበረ መን የርድእ ዝቐበረ እዩ እሞ ከምስገንን ክበረታታዕን ዝግብኦ ደራሲ እዩ ክብል እንተሎኹ እታ መፅሓፍ ዓዲግና እንተንቢብናያ ጥራሕ እዩ።